

М.П. Головка, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)
Т.М. Головка, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)
Л.О. Крикуненко, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ РИБНИХ РЕСУРСІВ КРЕМЕНЧУЦЬКОГО ВОДОСХОВИЩА

Від безпечності та якості продуктів харчування залежить життя і здоров'я людей. Серед величезного розмаїття продовольчої сировини, саме рибна сировина викликає у підприємств харчової промисловості і у людей стабільний інтерес.

В світі існує обмаль продуктів, які одночасно багаті цілою низкою есенціальних нутрієнтів: залізом, фосфором, цинком, магнієм, кальцієм, селеном, вітамінами А, Е, D, і амінокислотами. А в рибі всіх цих елементів вдосталь.

В світі щороку виловлюють близько 100 млн т риби, з них в океанах – 81 млн т (включаючи і інші дари моря, наприклад, крабів, кріля та ін). У внутрішніх водоймах виловлюють 13 млн т риби.

Вчені дають вельми сумний прогноз: при збереженні нинішніх темпів лову морська риба може практично зникнути вже до середини нинішнього сторіччя. На фоні цього єдиним доступним шляхом збільшення обсягів виробництва рибної продукції за рахунок експлуатації внутрішніх прісноводних водойм.

В Україні існує 748 водосховищ об'ємом понад 1 млн м³. Рибні ресурси й тепер є найголовнішим багатством українських водосховищ, протягом усієї історії України потреба людства у рибній продукції ніколи не зменшувалась. Поряд з цим, потенціал виробництва рибної продукції на прісноводних водоймищах України не використовується у повному обсязі. Кременчуцьке водосховище – одне з найпродуктивніших внутрішніх природних водосховищ України.

Воно є головним рибогосподарським об'єктом Черкаської області, іхтіофауна якого налічує 41 вид риб. Промислове значення мають 18 видів, в тому числі крупночастикові: білизна, головень, в'язь; дрібночастикові: окунь, лин, краснопірка.

Основу уловів в останні роки складають плітка, лящ, плоскирка, верховод, карась.

Показники обсягів вилову риби в Черкаській області свідчать, що у даному регіоні запас водних біоресурсів достатній для забезпечення потреб споживачів.

Динаміка добування водних біоресурсів на території Черкаської області представлена на рисунку 1.

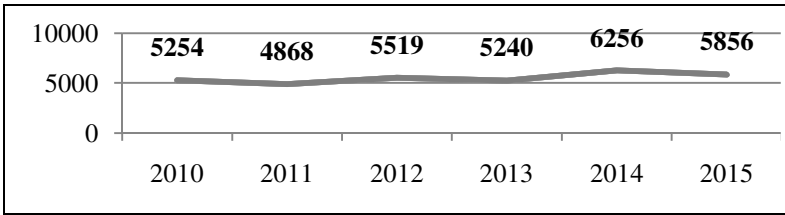

Рис. 1. Обсяги вилову водних біоресурсів на території Черкаської області за 2010–2015 роки (т)

У той же час згідно із статистичними даними споживання риби та рибопродукції в Черкаській області у 2015 році становлять 12,2 кг на душу населення в рік проти 19,2 кг у 2010 році. Тобто це говорить про те, що підприємства харчової промисловості області мало уваги звертають на малоцінні види риб, а працюють в основному з такими видами риби, як товстолоб, скумбрія, тюлька тощо. Це доводить, що подальша розробка та проведення наукових досліджень саме з відомими, але мало розповсюдженими видами риб є наразі актуальною. Особливо в час, коли доходи пересічного українця невеликі, а собівартість цих видів риб є невисокою.

Динаміка вилову риби з Кременчуцького водосховища на території Черкаської області (за даними Черкаського регіонального управління водних ресурсів) за останні 6 років представлені на рисунку 2.

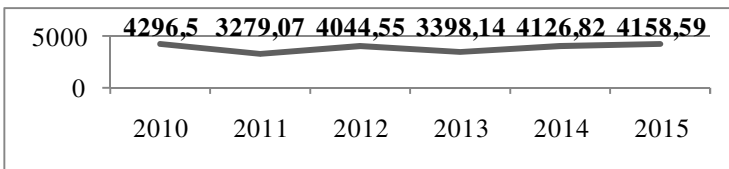

Рис. 2. Динаміка вилову водних біоресурсів із Кременчуцького водосховища за 2010–2015 роки (т)

Аналізуючи показники представлені на діаграмі, можна говорити про тенденцію до збільшення, що є позитивним моментом для економіки України.